Beslissing van de Raad voor de Journalistiek

over de klacht van

T.D. en K.C.

tegen

Belga

Met een mail van 4 september 2015 dienen de heer T.D. en de heer K.C. een klacht in tegen Belga. Aanleiding is een artikel van 26 augustus 2015 onder de titel 'Heeft een 16-jarige een nieuw sociaal netwerk opgericht?', dat Belga aanbiedt aan nieuwsredacties voor redactionele verwerking of publicatie. Hoofdredacteur Hans Vandendriessche antwoordt met een brief van 30 september, waarop T.D. en K.C. repliceren met een mail van 11 oktober 2015.
Een rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft een hoorzitting gehouden op 19 november 2015. T.D., zijn vader W.D. en K.C. waren aanwezig. Namens Belga woonden Hans Vandendriessche, journalist Bert Gyssels en ICT-consultant Charles Scholtens de hoorzitting bij.

DE FEITEN

Het artikel gaat over de zestienjarige T.D., die tijdens de zomervakantie de website Burenonline.com lanceert. Naar aanleiding van de uitgebreide media-aandacht voor de site, stelt het artikel de vraag of een zestienjarige in enkele weken tijd zo'n website kan bouwen. Op basis van IP-adressen legt de journalist een verband met de volgens hem controversiële immosite Billionhomes, waarbij zowel de vader als de stiefbroer van T.D., W.D. en K.C., betrokken zijn. Het artikel ziet ook visuele gelijkenissen tussen Burenonline en Billionhomes en vraagt zich af of het verhaal van de zestienjarige site-ontwikkelaar niet te mooi is om waar te zijn.
T.D. en K.C. ontkennen in het artikel dat T.D. hulp kreeg bij het ontwerp van de site of dat hij als uithangbord moest dienen om media-aandacht te krijgen voor de lancering ervan.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Klagers verwijten de journalist vooringenomenheid en noemen het artikel niet objectief en niet neutraal. De toon is negatief en het artikel heeft geen maatschappelijke waarde. De journalist baseert zich op veronderstellingen en suggesties en niet op feiten. In plaats van feiten te onderzoeken en te checken, gaat hij uit van gegevens die circuleren op internet. Verder bevat het artikel ook fouten.

• Het artikel geeft het persbericht van T.D. over Burenonline en de interviews met hem en met K.C. niet of onvoldoende weer, vinden klagers, en de journalist heeft ook W.D. niet gecontacteerd in verband met de passages over Billionhomes.
Er was ook geen kans op wederwoord. Na afloop van het interview vroeg K.C. om het artikel voor publicatie te mogen nalezen om wederwoord te kunnen geven, maar de journalist zei dat zijn wederwoord al in het interview zat.

• Er bestaat volgens klagers geen link tussen Burenonline en Billionhomes. Burenonline.com en Billionhomes.com staan niet geregistreerd op hetzelfde IP-adres. Op het IP-adres van Burenonline staan evenmin tien websites van Billionhomes, zoals het artikel beweert. Burenonline staat op de server van Immovast, het bedrijf van de moeder van T.D., en op die server staan geen sites van Billionhomes. Burenonline en Billionhomes gebruiken mogelijk wel een gezamenlijke provider, maar dat is iets anders dan wat Belga schrijft.

Klagers geven toe dat W.D. Billionhomes destijds heeft opgericht en dat hij en K.C. betrokken zijn of waren bij het project, maar zeggen dat Belga het onderscheid tussen Billionhomes in België, Belize en de Verenigde Staten over het hoofd ziet en onvoldoende gecheckt heeft. Dat W.D. op Linkedin nog stond als CEO van Billionhomes Belize, kwam doordat zijn profiel nog niet was aangepast.

• De stelling dat Burenonline en Billionhomes visueel op elkaar lijken, houdt geen steek. De journalist zegt niet om welke gelijkenissen het gaat. Als er al gelijkenissen zouden zijn, dan is het tussen Burenonline en de Amerikaanse site Nextdoor, waarop T.D. zich inderdaad geïnspireerd heeft.

• Klagers vinden het onterecht dat het artikel Billionhomes een controversiële site noemt. Belga baseert zich daarvoor eenzijdig op de Confederatie van Immobiliënberoepen, waarmee Billionhomes in conflict ligt. Verder verwijst Belga naar procedures bij de FOD Economie en de privacycommissie, maar Billionhomes is in die procedures vrijgepleit. De procedure bij de rechtbank van koophandel waarnaar Belga verwijst, heeft Billionhomes zelf ingeleid. Maar, zeggen W.D. en K.C., wie als IT-consultant werkt voor startups, weet dat die soms de grenzen van het wettelijke opzoeken en daardoor controversieel zijn.

• Klagers vinden dat het artikel niet mag verwijzen naar IT-experts zonder hun naam te noemen.

• Ook de twijfel die het artikel zaait op basis van de registratiedatum van Burenonline, vinden ze ongeoorloofd. De site is geregistreerd op 29 juni en T.D. had vakantie sinds 19 juni. De registratie gebeurde dus wel degelijk tijdens zijn zomervakantie.

• Klagers beklemtonen dat T.D. Burenonline zelf gemaakt heeft op basis van een template die hij kocht voor 50 dollar. De journalist stelde niet de relevante vragen om dat te checken. T.D. geeft wel toe dat hij voor ontwikkeling en hosting hulp kreeg van zijn stiefbroer K.C., en dat zijn ouders hem financieel steunden.
Dat hij in het interview met de journalist niet zelf antwoordde op vragen over Billionhomes is normaal, aangezien dat een project van zijn vader en stiefbroer is.

• Volgens klagers viseert Belga Billionhomes en wil het W.D. raken door kritiek op zijn zoon.

• Door de negatieve toon stelt het artikel de minderjarige T.D. ten slotte in een slecht daglicht, wat voor negatieve reacties heeft gezorgd in zijn omgeving en op school.

Belga contacteerde T.D. naar aanleiding van zijn persbericht over Burenonline. In eerste instantie besliste de redactie om er geen artikel over te maken omdat er na het gesprek te veel vragen onbeantwoord bleven. Na de ruime aandacht in andere media en op sociale media besliste Belga daags nadien om het onderwerp toch te behandelen en kritisch te belichten, zoals het journalistiek hoort. Vanuit die optiek werpt het artikel een aantal vragen en

knipperlichten op, zoals de vraag of een zestienjarige in enkele weken tijd een website als Burenonline kan ontwikkelen en lanceren.

• Vooreerst had de journalist vragen bij het feit dat de domeinnaam van Burenonline geregistreerd werd op 29 juni, terwijl T.D. zei dat zijn idee groeide bij het begin van de zomervakantie. Het is terecht om dat op te merken, zegt Belga.

• Verder bleek uit een technisch onderzoek, waarvoor de journalist zich liet bijstaan door een ICT-collega, dat Burenonline op dezelfde server staat en hetzelfde IP-adres heeft als een aantal websites van Billionhomes. Het artikel schrijft niet dat het om Billionhomes.com zelf gaat, maar wel om websites *van* Billionhomes, met name twee websites die geregistreerd zijn door Billionhomes, en één website waarvoor de extra informatie op de domeintoollijst verwijst naar het adres van Billionhomes in de Verenigde Staten. Daarnaast liggen volgens Belga ook de bèta-sites van Burenonline en Billionhomes dicht bij elkaar.
Die gegevens zetten de journalist op het spoor van de familie D. en van de mogelijke link tussen Billionhomes en Burenonline. Linkedin vermeldde op dat moment W.D. als CEO van Billionhomes, zonder expliciete verwijzing naar Belize.

• Wat de bronnen betreft, ziet Belga geen probleem in de verwijzing naar IT-experts zonder hun naam te noemen. Belga beklemtoont ook dat de journalist zelf op zoek ging naar mogelijke links tussen Burenonline en Billionhomes en ontkent dat hij getipt werd door de Confederatie van Immobiliënberoepen of het Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars, waarmee Billionhomes in conflict ligt.

• Verder vindt Belga het gerechtvaardigd om Billionhomes controversieel te noemen, gezien het geschil met het Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars, de lopende procedure voor de rechtbank van koophandel, en de procedures bij de FOD Economie en de privacycommissie. De laatste twee deden overigens geen uitspraak ten gronde, maar verklaarden zich onbevoegd omdat Billionhomes zijn hoofdzetel in het buitenland had.

• Belga vindt ten slotte dat de journalist ruim voldoende wederwoord heeft gegeven. Twee journalisten hebben T.D. en/of K.C. samen drie keer geïnterviewd. Klagers hebben hun standpunt duidelijk kunnen maken, en dat standpunt is in verschillende citaten weergegeven. Het was volgens Belga ook niet nodig om W.D. te contacteren, aangezien in het verleden K.C. altijd optrad als woordvoerder van Billionhomes in België. Het artikel uit volgens Belga geen beschuldigingen, maar wel een aantal hypothesen waarop klager heeft kunnen antwoorden.

BESLISSING

Dat Belga naar aanleiding van de grote media-aandacht voor Burenonline kritische vragen stelt bij het project, is journalistiek relevant. De toon van het artikel is bevragend en kritisch, maar de Raad ziet geen aanwijzingen dat de journalist vooringenomen heeft gehandeld.

Op basis van het onderzoek naar de websites Burenonline.com en Billionhomes.com en naar de relaties tussen T.D., K.C. en W.D., stelt de journalist in het artikel terechte vragen. Hij maakt aannemelijk dat hij over voldoende bronnen en informatie beschikt die de essentie van zijn artikel staven. De passage over de IP-adressen, meer bepaald over het aantal websites van Billionhomes op hetzelfde IP-adres als Burenonline, is onnauwkeurig geformuleerd, maar dat is niet van die aard dat het de essentie van het artikel in twijfel trekt of onderuit haalt.

De journalist is niet verplicht om de namen van de IT-experts waarnaar hij verwijst, in zijn artikel te vermelden.

Twee journalisten hebben samen drie interviews afgenomen van klagers, en hun standpunt wordt in het artikel verschillende keren geciteerd. Belga heeft op die manier loyaal kans op wederwoord gegeven.

Ten slotte is de Raad van oordeel dat het artikel de rechten van T.D. als minderjarige niet schendt, aangezien hij zelf een persbericht naar een groot aantal media stuurde en met medeweten van zijn ouders verschillende interviews gaf aan nationale media.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel:

De klacht is ongegrond.

Brussel, 10 december 2015